

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Sžo/30/2013
Identifikačné číslo spisu:	8011200733
Dátum vydania rozhodnutia:	31.07.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Kováčová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:8011200733.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: V. F. B., bytom v B., O. XXX/XX, proti žalovanej: Slovenská advokátska komora, so sídlom v Bratislave, Kolárska 4, právne zastúpenej JUDr. Evou Bušovou, advokátkou so sídlom kancelárie v Bratislave, Tobrucká 6, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 3036/11 zo dňa 23. júna 2011, o odvolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 3S/59/2011-41 zo dňa 17. decembra 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 3S/59/2011-41 zo dňa 17. decembra 2012 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Uznesením č. k. 3S/59/2011-41 zo dňa 17. decembra 2012 Krajský súd v Prešove zastavil konanie o návrhu na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 3036/11 zo dňa 23. júna 2011 a rozhodol, že po právoplatnosti uvedeného uznesenia bude vec postúpená Konferencii advokátov Slovenskej advokátskej komory (ďalej len „Konferencia advokátov“) ako príslušnému správneému orgánu.

Žalobca sa žalobou podanou na krajskom súde domáhal zrušenia uznesenia Predsedníctva Slovenskej advokátskej komory (ďalej len „Predsedníctvo SAK“) č. 3036/11 z 23. júna 2011, ktorým Predsedníctvo SAK podľa § 71 ods. 2 písm. b/, § 62 ods. 1 písm. c/ a § 3 ods. 4 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“) rozhodlo, že nezapíše žalobcu do zoznamu advokátskych koncipientov.

Krajský súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že skúmaním podmienok konania dospel k záveru, že rozhodnutie Predsedníctva SAK, ktoré žalobca žiadal preskúmať, nie je rozhodnutím právoplatným a zákon o advokácii výslovne neuvádza, že proti takémuto rozhodnutiu je prípustný opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje súd. Krajský súd poukázal na to, že v prípade nezapísania fyzickej osoby do zoznamu advokátskych koncipientov zákon o advokácii v § 63 ods. 2 neodkazuje na ustanovenie § 11 tohto zákona, preto rozhodnutie Predsedníctva SAK o nezapísaní fyzickej osoby do zoznamu advokátskych koncipientov nemožno preskúmať ani podľa druhej ani podľa tretej hlavy piatej časti

Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Krajský súd ďalej odkázal na § 69 ods. 1 písm. c/ zákona o advokácii a § 2 ods. 2 písm. c/ Organizačného poriadku Slovenskej advokátskej komory z 19. júna 2010 (ďalej len „Organizačný poriadok komory“), z ktorých vyplýva, že druhostupňovým orgánom proti rozhodnutiam Predsedníctva SAK je Konferencia advokátov. Preto krajský súd konanie o žalobe zastavil s tým, že vec bude postúpená Konferencii advokátov SAK.

Proti tomuto uzneseniu podala žalovaná v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom navrhla, aby odvolací súd rozhodnutie Predsedníctva SAK č. 3036/11 zo dňa 23. júna 2011 potvrdil alebo napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na nové konanie a rozhodnutie. Žalovaná poukazuje na príslušné ustanovenia zákona o advokácii a organizačného poriadku vyjadřila názor, že len zo skutočnosti, že Konferencia advokátov môže zrušiť alebo zmeniť rozhodnutie Predsedníctva SAK, nevyplýva postavenie Konferencie advokátov ako odvolacieho orgánu vo vzťahu k Predsedníctvu SAK. Právomoc Konferencie advokátov zrušiť alebo zmeniť rozhodnutie Predsedníctva SAK totiž vyplýva z jej postavenia ako najvyššieho orgánu samosprávnej stavovskej organizácie, pričom v § 69 zákona o advokácii je zakotvená originálna, samostatná právomoc Konferencie advokátov ako najvyššieho orgánu, ktorý môže zrušiť alebo zmeniť rozhodnutie Predsedníctva SAK, či už z vlastného podnetu alebo aj bez podnetu. Ak by Konferencia advokátov bola odvolacím orgánom voči rozhodnutiam Predsedníctva SAK o nezapísaní fyzickej osoby do zoznamu advokátskych koncipientov alebo i iným rozhodnutiam, muselo by to byť v zákone výslovne uvedené, a to jednak pokiaľ ide o samotnú prípustnosť takéhoto odvolania a postavenie Konferencie advokátov ako odvolacieho orgánu, ako aj podmienky takéhoto konania o odvolaní, t. j. určenie osoby oprávnenej na podanie odvolania, lehota a miesto na podanie odvolania, spôsob rozhodnutia a pod. Podľa názoru žalovanej bez takejto výslovnej úpravy nemožno vyvodiť, že Konferencia advokátov je odvolacím orgánom voči rozhodnutiam Predsedníctva SAK o nezapísaní fyzickej osoby do zoznamu advokátskych koncipientov. Poukázala na počet zapísaných advokátov v komore, ktorých by bolo potrebné zvolať, ak by mala Konferencia advokátov rozhodovať o odvolaní voči rozhodnutiu Predsedníctva SAK. Ani zákon o advokácii, ani Organizačný poriadok a ani Rokovací poriadok neobsahujú žiadnu úpravu postavenia Konferencie advokátov ako odvolacieho orgánu v predmetnej veci. Žalovaná poukázala tiež na právny názor vyslovený Najvyšším súdom Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 5Sžo/20/2012 z 28. septembra 2012.

K odvolaniu žalovanej sa písomne vyjadril žalobca súhlasiac s jej stanoviskom, že Konferencia advokátov nie je odvolacím orgánom voči rozhodnutiu Predsedníctva SAK o nezapísaní do zoznamu advokátskych koncipientov a toto rozhodnutie je konečné a právoplatné, podliehajúce súdnemu prieskumu podľa druhej hlavy piatej časti OSP.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) preskúmal odvolaním napadnuté uznesenie krajského súdu a konanie mu predchádzajúce (§ 246c ods. 1 veta prvá OSP v spojení s § 212 a nasl. OSP), vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalovanej je potrebné priznať úspech.

Predmetom preskúmania v tomto konaní je rozhodnutie Predsedníctva SAK o nezapísaní žalobcu do zoznamu advokátskych koncipientov. Krajský súd v Prešove napadnutým uznesením zastavil konanie z dôvodu, že nie je príslušný vo veci rozhodnúť a vec má byť postúpená na rozhodnutie Konferencii advokátov.

V prejednávaní veci je teda spornou otázka, či rozhodnutie Predsedníctva SAK o nezapísaní fyzickej osoby do zoznamu advokátskych koncipientov podlieha preskúmaniu súdom, buď v režime druhej hlavy (rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov) alebo tretej hlavy (rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov) piatej časti OSP, alebo či proti rozhodnutiu Predsedníctva SAK o nezapísaní fyzickej osoby do zoznamu advokátskych koncipientov je prípustné odvolanie, o ktorom rozhoduje Konferencia advokátov ako odvolací orgán.

Podľa § 250ja ods. 7 Občianskeho súdneho poriadku ak Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhoduje ako odvolací súd v obdobnej veci, aká už bola predmetom konania pred odvolacím súdom, môže v

odôvodnení poukázať už len na podobné rozhodnutie, ktorého celý text v odôvodnení uvedie.

Vo veci vedenej na najvyššom súde pod sp. zn. 5Sžo/20/2012 išlo o obdobnú vec ako je predmetom konania vedeného pod sp. zn. 2Sžo/30/2012. Predmetom prieskumu bolo rozhodnutie Predsedníctva SAK o nezapísaní fyzickej osoby do zoznamu advokátskych koncipientov, pričom predmetom odvolacieho konania pred najvyšším súdom bolo rozhodnutie Krajského súdu v Žiline o zastavení konania a postúpení veci na rozhodnutie Konferencii advokátov SAK. Na rozdiel od prejednávanej veci vedenej pod sp. zn. 2Sžo/30/2012, v ktorej osoba, ktorú Predsedníctvo SAK nezapísalo do zoznamu advokátskych koncipientov, podala proti tomuto rozhodnutiu žalobu podľa druhej hlavy piatej časti OSP, v konaní vedenom na najvyššom súde pod sp. zn. 5Sžo/20/2012 fyzická osoba nezapísaná do zoznamu advokátskych koncipientov podala proti rozhodnutiu Predsedníctva SAK opravný prostriedok podľa tretej hlavy piatej časti OSP. Táto rozdielnosť v oboch konaniach vedených pred najvyšším súdom však nič nemení na tom, že sporná otázka, o ktorej je potrebné v tomto odvolacom konaní rozhodnúť, je v oboch konaniach rovnaká, tak ako je rovnaký aj výsledok oboch konaní.

Najvyšší súd preto poukazuje na dôvody uvedené v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sžo/20/2012 z 28. septembra 2012, s ktorými sa v plnom rozsahu stotožňuje a zároveň v súlade s ustanovením § 250ja ods. 7 OSP uvádza text jeho odôvodnenia nasledovne:

„Z obsahu predloženého spisu ako aj z výsledkov doterajšieho priebehu konania odvolací súd zistil, že preskúmaným rozhodnutím Predsedníctvo SAK rozhodlo o nezapísaní navrhovateľa do zoznamu advokátskych koncipientov, keďže podľa § 3 ods. 4 zákona o advokácii nespĺňal podmienku bezúhonnosti. Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca s použitím analógie k § 11 zákona o advokácii opravný prostriedok podľa tretej hlavy piatej časti OSP.

Krajský súd v Žiline napadnutým uznesením, č. k. 20S/438/2011-141 zo 6. marca 2012 zastavil konanie a rozhodol, že po právoplatnosti uvedeného uznesenia bude vec postúpená Konferencii advokátov komory, ktorá je, vychádzajúc aj z rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu, odvolacím orgánom proti rozhodnutiu Predsedníctva SAK o nezapísaní fyzickej osoby do zoznamu advokátskych koncipientov. Proti tomuto rozhodnutiu podali odvolanie žalobca i žalovaná, ktorí zhodne vyjadrili nesúhlas s názorom vyjadrenom v napadnutom rozhodnutí.

V prejednávanej veci je sporná otázka možnosti preskúmania rozhodnutia Predsedníctva SAK o nezapísaní fyzickej osoby do zoznamu advokátskych koncipientov súdom buď v režime druhej hlavy (rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov) alebo tretej hlavy (rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov) piatej časti OSP, alebo či je Konferencia advokátov odvolacím orgánom proti rozhodnutiu Predsedníctva SAK o nezapísaní fyzickej osoby do zoznamu advokátskych koncipientov.

Krajský súd pri svojom rozhodnutí vychádzal z právnych názorov najvyššieho súdu vyjadrených v rozhodnutiach sp. zn. 3Sžo/86/2010 z 8. októbra 2010 a sp. zn. 3Sžo/17/2011 z 3. októbra 2011.

V uznesení sp. zn. 3Sžo/86/2011 z 8. októbra 2011 najvyšší súd svoj záver na spornú právnu otázku odôvodnil tým, že v danom štádiu konania nebol možný súdny prieskum rozhodnutia Predsedníctva SAK v režime druhej hlavy piatej časti OSP, pretože nešlo o právoplatné rozhodnutie. Z § 69 ods. 1 písm. c/ zákona o advokácii vyvodil, že rozhodnutie Predsedníctva SAK možno preskúmať Konferenciou advokátov ako druhostupňovým a odvolacím orgánom. Zákon o advokácii v § 63 ods. 2 nedokazuje na § 11 zákona o advokácii, preto rozhodnutie Predsedníctva SAK o nezapísaní žiadateľa do zoznamu advokátskych koncipientov nemožno preskúmať ani podľa tretej hlavy piatej časti OSP. Je teda vylúčená právomoc súdov na preskúmanie rozhodnutí Predsedníctva SAK o nezapísaní fyzickej osoby do zoznamu advokátskych koncipientov.

Najvyšší súd uložil krajskému súdu konajúcemu vo veci vyžiadať od Slovenskej advokátskej komory Organizačný poriadok a Rokovací poriadok a na ich podklade ustáliť, či Konferencia advokátov je

druhostupňový orgán voči rozhodnutiam Predsedníctva komory v predmetnej veci.

V rozhodnutí sp. zn. 3Sžo/17/2011 z 3. októbra 2011 najvyšší súd detailnejšie odôvodnil riešenie spornej právnej otázky. Poukázal na skutočnosť, že v režime druhej hlavy piatej časti OSP platí princíp generálnej klauzuly s negatívnou enumeráciou, tzn., že sú preskúmané zásadne všetky rozhodnutia akýchkoľvek správnych orgánov, pokiaľ to zákon výslovne nevylučuje.

Z § 247 ods. 3 OSP vyplýva, že predmetom preskúmania rozhodnutia podľa druhej hlavy piatej časti OSP môže byť aj také rozhodnutie, proti ktorému zákon neprípúšťa opravný prostriedok, ak sa stalo právoplatným. Keďže rozhodnutie Predsedníctva SAK v predmetnej veci nie je rozhodnutím právoplatným (zákon o advokácii neustanovuje, že predmetné rozhodnutie je právoplatné v dôsledku toho, že by zákon proti rozhodnutiu neprípúšťal opravný prostriedok), nemožno ho preskúmať v režime druhej hlavy piatej časti OSP.

Na druhej strane, rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov je upravené v tretej hlave piatej časti OSP, kde sa okruh preskúmaných rozhodnutí spravuje princípom pozitívnej enumerácie. Teda osobitný zákon musí výslovne pripúšťať opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje súd. Vzhľadom na to, že zákon o advokácii neuvádza, že by proti napadnutému rozhodnutiu Predsedníctva SAK v predmetnej veci bol prípustný opravný prostriedok, o ktorom by mal rozhodovať súd, nemožno preskúmať takéto rozhodnutie ani podľa tretej hlavy piatej časti OSP. Z toho vyplýva, že uvedenú vec v danom štádiu konania nemožno preskúmať podľa piatej časti OSP, pretože nepatrí do právomoci súdov.

Záverom najvyšší súd znova poukázal na § 69 ods. 1 písm. c/ zákona o advokácii, z ktorého vyvodil, že v prejednávanej veci je druhostupňovým a odvolacím orgánom Konferencia advokátov a nie súd a vec uzavrel tým, že v tomto prípade tak zákon o advokácii jednoznačne rieši ako postupovať v predmetnej veci, a nejde teda o prípad tzv. medzery v zákone. Súčasne tak vylúčil vyplnenie údajnej medzery v zákone pomocou analógie, pretože existuje právna norma, ktorá uvedený procesný postup upravuje.

Vzhľadom na to, že ide o vec po právnej stránke zásadného významu a v praxi (porovnaj rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave vo veci sp. zn. 3S/125/2010) i teórii vznikajú pochybnosti o správnosti a jednotnosti jej riešenia, pričom i Slovenská advokátska komora ako odporkyňa v konaní požiadala o nové posúdenie veci, najvyšší súd z dôvodu zjednotenia právneho názoru a právnej istoty opätovne posúdil spornú právnu otázku, či existuje zákonná možnosť preskúmania rozhodnutia komory o nezapísaní fyzickej osoby do zoznamu advokátskych koncipientov súdom buď v režime druhej hlavy (rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov), alebo tretej hlavy (rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov) piatej časti OSP, alebo je na rozhodnutie o odvolaní daná právomoc Konferencie advokátov ako odvolacieho orgánu a dospel k nasledovným záverom (odlišným od záverov vyslovených v rozhodnutiach sp. zn. 3Sžo/86/2010 z 8. októbra 2010 a sp. zn. 3Sžo/17/2011 z 3. októbra 2011).

Podľa § 67 ods. 1 zákona o advokácii Konferencia advokátov je najvyšší orgán komory. Konferencia advokátov volí ostatné orgány komory.

Podľa § 69 ods. 1 a 2 zákona o advokácii Konferencia advokátov rozhoduje o všetkých základných otázkach advokátov, najmä:

- a) volí a odvoláva členov predsedníctva komory a členov ostatných orgánov komory,
- b) schvaľuje predpisy komory, ktorými sú najmä advokátsky poriadok, organizačný poriadok, rokovací poriadok, volebný poriadok a disciplinárny poriadok,
- c) môže zrušiť alebo zmeniť rozhodnutie predsedníctva komory,
- d) schvaľuje ročný príspevok advokátov na činnosť komory,
- e) zriaďuje sociálny fond, prípadne iné fondy a schvaľuje pravidlá ich tvorby a zásady použitia,
- f) schvaľuje výšku náhrady za stratu času pri výkone funkcií v orgánoch komory.

Konferencia advokátov rozhoduje aj o ďalších veciach určených predpismi komory a môže si vyhradiť rozhodovanie o ďalších veciach.

Podľa § 2 ods. 1 a 3 Organizačného poriadku Konferencia advokátov je najvyšším orgánom komory. Volí ostatné orgány komory a rozhoduje o všetkých základných otázkach advokátov. Môže si vyhradiť rozhodovanie aj o ďalších veciach advokácie v súlade so zákonom č. 586/2003 Z. z. o advokácii. Konferencia rozhoduje aj o ďalších veciach určených predpismi komory.

Z vyššie uvedených ustanovení vyplýva, že Konferencia advokátov je najvyšší orgánom Slovenskej advokátskej komory a základnou úlohou je predovšetkým rokovať a rozhodovať o základných otázkach všetkých advokátov a vytvárať koncepciu vývoja advokácie v intenciách platného právneho poriadku. V exemplifikatívnom výpočte oblastí, v ktorých Konferencia rozhoduje o základných otázkach advokátov podľa § 69 ods. 1, sa objavuje najmä rozhodovanie o tzv. vnútorných organizačných aktoch (predpisy komory, volebný poriadok), ktoré z ich povahy nie sú považované za individuálne právne akty (individuálne správne akty).

Z hľadiska teórie tak ide o rozhodovací proces v oblasti riadiacej a organizátorskej činnosti, ktorej typickými formami sú vnútorné akty smerujúce dovnútra daného systému a organizácie komory. Na druhej strane teória rozlišuje aj rozhodovacie procesy v oblasti aplikácie práva, ktorých jadrom je práve prijímanie individuálnych právnych (resp. správnych) aktov (porov. Vrabko, M. a kol. Správne právo: Procesná časť. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, Vydavateľské oddelenie, 2008, s. 22-23). Zákonný výraz „Konferencia advokátov rozhoduje“ v prvej vete § 69 ods. 1 tak treba vykladať ako právomoc rozhodovať vo veciach organizácie SAK a jej ďalších orgánov, nie v oblasti aplikácie práva, t. j. vydávaním individuálnych rozhodnutí. Ako poukázala odporkyňa, zákon o advokácii neobsahuje jednoznačné vymedzenie právomoci Konferencie advokátov vo vzťahu k vydávaniu individuálnych rozhodnutí.

Podľa § 70 zákona o advokácii predsedníctvo komory riadi činnosť komory medzi konferenciami advokátov.

Podľa § 71 ods. 2 písm. b/ zákona o advokácii predsedníctvo SAK vedie zoznam advokátov, zoznam euroadvokátov, zoznam zahraničných advokátov, zoznam medzinárodných advokátov, zoznam združení, zoznam verejných obchodných spoločností, zoznam komanditných spoločností, zoznam spoločností s ručením obmedzeným, zoznam zahraničných združení a zoznam advokátskych koncipientov, vykonáva v nich zápisy a oznamuje príslušnej komore zápis usadeného euroadvokáta, zahraničného advokáta a medzinárodného advokáta alebo odopretie jeho zápisu do zoznamu advokátov komory, ako aj ďalšie zmeny v jeho postavení v Slovenskej republike.

Podľa § 71 ods. 3 zákona o advokácii predsedníctvo komory volí a odvoláva zo svojich členov predsedu komory a podpredsedov komory. Predseda komory zastupuje komoru navonok a koná v jej mene vo všetkých veciach. Vydáva neodkladné rozhodnutia v čase medzi zasadnutiami predsedníctva komory a riadi zamestnancov komory. Predseda komory je povinný informovať predsedníctvo komory na jeho najbližšom zasadnutí o rozhodnutiach a opatreniach, ktoré urobil v čase medzi zasadnutiami predsedníctva. Predsedníctvo komory môže takéto rozhodnutie alebo opatrenie predsedu komory zmeniť. Podpredsedovia komory zastupujú predsedu komory v rozsahu určenom predpisom komory.

Najvyšší súd vo veciach rozhodnutí v individuálnych veciach považuje za potrebné uviesť, že predsedníctvo SAK a ani Konferencia advokátov nie sú orgánmi verejnej správy v zmysle § 244 ods. 2 a 3 OSP. Sú vnútornými orgánmi komory zabezpečujúcimi jej riadne fungovanie. Neexistuje medzi nimi vzťah nadriadenosti a podriadenosti, ale vo svojich funkciách sa vzájomne dopĺňajú. S ohľadom na ich organizáciu, periodicitu schádzania sa a rozsah právomocí (§ 68, § 69, § 70, § 71 ods. 4 zákona o advokácii) možno usudzovať, že Konferencii advokátov je určené rozhodovať o dôležitých otázkach advokácie, o. i. napríklad volí ostatné orgány komory (predsedníctvo, revíziu komisiu, disciplinárnu komisiu). Svojou povahou tak predstavuje valné zhromaždenie advokátov vo vzťahu k užšie a

operatívnejšie koncipovanému predsedníctvu SAK. Predsedníctvo SAK je následne orgánom komory, ktorý v mene komory rozhoduje vo veciach advokácie nižšej závažnosti, najmä s ohľadom na okruh dotknutých osôb.

Hierarchický vzťah medzi týmito orgánmi ani z ustanovenia § 69 ods. 1 písm. c/ zákona o advokácii, ktoré umožňuje Konferencii advokátov zrušiť alebo zmeniť rozhodnutie predsedníctva komory, nemožno vyvodzovať. Toto ustanovenie treba vykladať v spojení s ustanovením § 70 zákona o advokácii, t. j. riadiacimi právomocami predsedníctva SAK. Nie je možné jeho použitie výkladom rozširovať na rozhodovanie v individuálnych veciach, ktoré nie sú dôležitými otázkami advokácie, ale dotýkajú sa individuálnych práv, právom chránených záujmov a povinností fyzických alebo právnických osôb (najmä advokátov, advokátskych koncipientov, resp. žiadateľov o zápis do zoznamov vedených komorou).

Predsedníctvo SAK rozhoduje ako vnútorný orgán Slovenskej advokátskej komory vo veciach určených zákonom, takéto rozhodnutie podpisuje predseda komory, a to v mene komory (§ 71 ods. 2 písm. b/; § 71 ods. 3). Orgánom, ktorý takéto rozhodnutie vydal je Slovenská advokátska komora ako samosprávna stavovská organizácia, ktorá združuje všetkých advokátov zapísaných v zozname advokátov vedenom komorou (§ 66 ods. 2 zákona o advokácii).

Podľa § 75 ods. 3 zákona o advokácii sa na konanie podľa tohto zákona nepoužijú ustanovenia osobitného predpisu, ak nie je ustanovené inak. Osobitným predpisom je zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

Podľa § 61 zákona o advokácii advokátsky koncipient je ten, kto je zapísaný do zoznamu advokátskych koncipientov vedeného komorou.

Zákon o advokácii v § 62 ods. 1 ustanovuje, koho a za akých podmienok komora zapíše do zoznamu advokátskych koncipientov. V takom prípade sa žiadateľ stáva advokátskym koncipientom.

V prípade, že komora dospeje k záveru, že neboli naplnené podmienky pre zapísanie žiadateľa do zoznamu advokátskych koncipientov, vydáva rozhodnutie o nezapísaní do tohto zoznamu. Zákon o advokácii však ďalej neustanovuje okruh opravných prostriedkov, ktoré má žiadateľ k dispozícii.

Ako už bolo poukázané aj v iných konaniach, § 63 ods. 2 zákona o advokácii odkazuje na primerané použitie ustanovení § 7 (vyčiarknutie zo zoznamu advokátov), § 8, § 10 (pozastavenie výkonu advokácie) a § 28 (oznamovacie povinnosti advokáta). Zákon však neobsahuje úpravu postupu v prípade nezapísania žiadateľa do zoznamu advokátskych koncipientov analogickú k § 11 zákona o advokácii.

Zákon o advokácii však neobsahuje ani ustanovenie, ktoré by výslovne vylučovalo odvolanie voči rozhodnutiu o nezapísaní do zoznamu advokátskych koncipientov. Neupravuje však ani postup žiadateľa a komory v prípade vydania takéhoto rozhodnutia.

Vo všeobecnosti treba vychádzať z toho, že pokiaľ opravný prostriedok v správnom konaní nie je zákonom vylúčený, je prípustný.

Otázkou v prejednávanej veci ostáva, ktorý orgán je oprávnený o podanom odvolaní rozhodnúť. Zákon o advokácii a ani predpisy komory túto otázku neriešia a nie je možné, s ohľadom na § 75 ods. 3 zákona o advokácii, pre zistenie odvolacieho orgánu použiť ustanovenie § 58 správneho poriadku. Neexistuje teda právna norma, ktorá by nejakému správnomu orgánu ukladala právo a povinnosť konať a rozhodnúť o odvolaní voči rozhodnutiu komory o nezapísaní žiadateľa do zoznamu advokátskych koncipientov.

Hoci teda nie je použitie odvolania ako riadneho opravného prostriedku v konaní o (ne)zapísaní žiadateľa do zoznamu advokátskych koncipientov zákonom vylúčené, je namieste konštatovať existenciu prekážok v takom rozsahu, že takéto odvolanie je fakticky nemožné. Dôvodom je neexistencia

odvolacieho orgánu voči rozhodnutiam Slovenskej advokátskej komore o nezapísaní do zoznamu advokátskych koncipientov.

S ohľadom na uvedené je v záujme zachovania práva na súdnu a inú ochranu pred nezákonným rozhodnutím nutné v zmysle § 247 ods. 3 OSP považovať rozhodnutie komory za rozhodnutie, proti ktorému zákon nepripúšťa opravný prostriedok a ktoré po riadnom doručení účastníkovi (účastníkom) konania nadobúda právoplatnosť.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy SR kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Rozhodnutie o nezapísaní do zoznamu advokátskych koncipientov je rozhodnutím, ktorým komora rozhodla o nespôsobilosti žiadateľa vykonávať prax advokátskeho koncipienta vzhľadom na požiadavky § 62 zákona o advokácii, a v konečnom dôsledku tak obmedzila, resp. sťažila jeho možnosti aj pre výkon povolania advokáta. Ide teda o rozhodnutie, ktoré osebe znamená právnu prekážku výkonu povolania. Prakticky tak na jeho základe dochádza k zúženiu práva žiadateľa na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť, hoci na základe (nesplnenia) podmienok ustanovených zákonom (čl. 35 ods. 1 a 2 Ústavy SR).

Chýbajúca, resp. nedostatočná právna úprava nemôže byť na škody fyzickej osobe alebo právnickej osobe pri uplatňovaní ich práva na súdnu ochranu. Najvyšší súd preto dospel k záveru, že v prípade rozhodnutí o nezapísaní žiadateľa do zoznamu advokátskych koncipientov je úlohou súdov v správnom súdnictve poskytnúť potrebnú právnu ochranu pred prípadným nezákonným rozhodnutím komory.

Podľa § 250l ods. 1 OSP sa podľa ustanovení tejto (tretej) hlavy postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov.

Na tomto mieste sa treba stotožniť s názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vysloveným v jeho rozhodnutí sp. zn. 3Sžo/17/2011 z 3. októbra 2011, pokiaľ uvádza, že „rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov upravené v tretej hlave piatej časti OSP, sa spravuje princípom pozitívnej enumerácie, a teda osobitný zákon musí výslovne pripúšťať opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje súd“.

Z uvedeného je nesporné, že pri chýbajúcej právnej úprave, ktorá by umožňovala preskúmanie rozhodnutí orgánov verejnej správy na základe opravného prostriedku súdom podľa tretej hlavy piatej časti, analógia nie je prípustná.

Analogické použitie § 11 zákona o advokácii, a teda založenie právomoci súdu vo veci konať a rozhodnúť podľa § 250l a nasl. OSP, by bolo v rozpore s čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, v zmysle ktorého štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Preto vzhľadom k tomu, že v prejednávanej veci zákon o advokácii nezveruje súdom rozhodovanie o opravnom prostriedku, nemôže súd postupovať podľa tretej hlavy piatej časti OSP. Je preto namieste prejednanie veci v konaní o žalobe podľa druhej hlavy piatej časti OSP, a to napriek tomu, že v prípade nezapísanie žiadateľa do zoznamu advokátov súdy v správnom súdnictve postupujú práve podľa ustanovení OSP o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov.

Podľa § 247 ods. 1 OSP podľa ustanovení tejto (druhej) hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 247 ods. 2 OSP pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je predpokladom postupu podľa tejto hlavy, aby išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť.

Podľa § 247 ods. 3 OSP predmetom preskúmania môže byť za podmienok ustanovených v odsekoch 1 a 2 aj rozhodnutie, proti ktorému zákon neprípúšťa opravný prostriedok, ak sa stalo právoplatným.

Najvyšší súd nemohol opomenúť ani námietky účastníkov praktického charakteru, súvisiace s periodicitou zvolávania Konferencie advokátov najmenej raz za tri roky, ako aj súvisiace s otázkou hospodárnosti a efektívnosti odvolacieho konania v prípade, ak by sa pripustilo, že Konferencia advokátov zastáva pozíciu odvolacieho orgánu. Aj tieto skutočnosti by totiž mali (negatívny) vplyv na praktickú ochranu práv žiadateľa o zápis do zoznamu koncipientov, ktorému rozhodnutím komory nebolo vyhovené.

Ak teda krajský súd konanie zastavil, porušil žalobcove právo na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru a zároveň odňal žalobcovi i možnosť konať pred súdom.

S ohľadom na uvedené skutočnosti najvyšší súd dospel k záveru, že uznesenie Krajského súdu v Žiline zo 6. marca 2012, č. k. 20S/438/2011-141 v spojení s opravným uznesením z 11. apríla 2012, č. k. 20S/438/2011-150 je potrebné zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na nové konanie, v ktorom postupom podľa druhej hlavy piatej časti OSP preskúma zákonnosť rozhodnutia Slovenskej advokátskej komory č. 4397/11 z 9. septembra 2011 (§ 250ja ods. 3 veta druhá OSP a § 221 ods. 1 písm. f/ OSP). Súčasne rozhodne o trovách odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP).“

Vzhľadom k tomu, že posúdenie otázky, či rozhodnutie Predsedníctva SAK o nezapísaní žalobcu do zoznamu advokátskych koncipientov môže byť spôsobilým predmetom súdneho prieskumu podľa piatej časti OSP, je v prejednávanej veci rovnaké ako v citovanom uznesení, rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že napadnuté uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 3S/59/2011-41 zo dňa 17. decembra 2012 podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Prvostupňový súd rozhodne súčasne aj o trovách odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.